

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2008. év szeptember hó 2. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az életveszélyt okozó testi sértés bűntette miatt **a vádlott** ellen indított büntető ügyben a Heves Megyei Bíróság 1.B.505/2007/9. számú ítéletét megváltoztatja és a vádlottat a testi sértés bűntette (Btk.170.§ (1) bekezdésbe ütköző és (5) bekezdés I. fordulat) miatt emelt vád alól **felmenti**.

A Heves Megyei Bíróság Gazdasági Hivatalában Bj.68/2007/1. szám alatt bevételezett konyhakés lefoglalását megszünteti és a vádlottnak kiadni rendeli

Az eljárás során felmerült 63.275,- (Hatvanháromezer-kettőszázhetvenöt) Ft bűnügyi költség az államot terheli.

Az ítélet ellen az ügyész és a vádlott a kézbesítéstől számított 8 napon belül fellebbezhet.

I n d o k o l á s:

A Heves Megyei Bíróság 2008. február 27. napján kelt 1.B.505/2007/9. számú ítéletében a vádlottat a Btk.170.§ (1) bekezdésébe ütköző és az (5) bekezdés I. fordulata szerint minősülő életveszélyt okozó testi sértés bűntette miatt 1 év börtönbüntetésre ítélte, melynek végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette. Kötelezte a vádlottat 60.275,- Ft bűnügyi költség megfizetésére. A bűnjelként lefoglalt konyhakés elkobzását, míg a bűnjeljegyzék 2-5. sorszám alatti ruhaneműk lefoglalásának megszüntetését és megsemmisítését rendelte el.

Az ítéletet az ügyész tudomásul vette, ellene a vádlott és védője felmentésért jelentett be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.309/2008. számú átiratában az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta.

A másodfokú nyilvános ülésen a vádlott védője elsődlegesen a Btk.29.§ (2) bekezdésére figyelemmel a vádlott felmentését, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítését indítványozta.

A Fővárosi Ítéltábla a Be.348.§ (1) bekezdése alapján a vádlott és védője által fellebbezéssel támadott ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül. Megállapította, hogy a Heves Megyei Bíróság a perrendi szabályok megtartásával folytatta le az eljárást. Helyesen észlelte, hogy valamennyi, a tényállás szempontjából jelentőséggel bíró tanúnak, köztük a sértettnek mentességi joga van, mint közeli hozzátartozóknak. Az elsőfokú bíróság erre tekintettel figyelmeztette őket a Be.82.§ (1) bekezdés a./ pontjában írtakra és a tanúk éltek a vallomás megtagadásának jogával. A sértett, az 1-es és a 2-es tanúk nyomozati vallomásai a tényállás megállapításánál semmilyen jelentőséggel nem bírnak, mert előadásaik nem értékelhetők bizonyítékként.

Az elsőfokú bíróságnak a szakértői vélemények és okirati bizonyítékok mellett egyedül a vádlott nyomozati és tárgyalási vallomása állt a rendelkezésére a tényállás megállapításánál. A felmerült szegényes bizonyítékok alapján az elsőfokú bíróság a történeti tényállást túlnyomórészt megalapozottan állapította meg. Azt is rögzítette, hogy a délutáni órákban a sértett más családok ballagásán vendégeskedett, a bizonyítékok értékelésénél pedig bár idézte a vádlott vallomását, de tényként nem állapította meg, hogy a sértett ittasan tért haza. (5. oldal 1. bekezdés utolsó mondat, 2. bekezdés alulról 10. sor), noha a vádlott vallomása (tárgyalási jegyzőkönyv 4. oldal utolsó előtti bekezdés) utal erre.

A tekintetben, pedig az elsőfokú ítélet megalapozatlan megállapítást tartalmaz, hogy a vádlott és a sértett miként került ki a szobából, illetőleg a sértett kezéből a T alakú felmosó fa mikor került ki. Iratellenesen utalt ugyanis az elsőfokú bíróság a történeti tényállás vastaggal szedett rész 5., 6. és 7. mondatában arra, hogy a vádlott „lökdöste kifelé” a sértettet a szobából. Ezzel szemben az elsőfokú ítélet 5. oldal 2. bekezdésben idézett nyomozati vallomása szerint „kimenekült” a sértett elől a konyhába; a 9. számú tárgyalási jegyzőkönyv 4. oldal 11. bekezdésében, pedig azt adta elő, hogy „lökdösődünk, dulakodtunk... lökdöstem kifelé kb. 5 métert tettünk meg így lökdösődve”. Még ezen utóbbi nyilatkozatából sem következik tehát, hogy a vádlott lökdösése következtében kerültek ki a szobából, hanem az, hogy a kölcsönös lökdösődés közben menekült ki a vádlott a konyhába, illetve az előtérbe. A 4. oldal 9. bekezdése szerint a sértettet a vádlott akkor lökte el magától, amikor a sértett a lábánál fogva megpróbálta kihúzni az ágyból, és megfogta a nyakát.

A 3. oldal vastaggal szedett rész 6. mondatában írtakból az következik, hogy a felmosó fát a megszúrását megelőzően az 1-es tanú kivette a sértett kezéből. Ezzel szemben illet a vádlott még a bírósági tárgyaláson sem mondott. A tárgyalási jegyzőkönyv 5. oldal 1. bekezdésben ugyanis csak azt adta elő, hogy a felmosó fát

gyermeke vette ki a sértett kezéből, míg az 5. bekezdésben, pedig azt, hogy ő is elkapta a sértett kezét, vagy a felmosó fát. Olyan nyilatkozatot azonban nem tett, hogy a felmosó fa a szúrás megelőzően kikerült volna a sértett kezéből. Iratellenesen utalt ezért a történeti tényállásban az elsőfokú bíróság arra, hogy ez az eszköz a szúrásakor már nem volt a sértett kezében, pedig az ítélet 5. oldal 2. bekezdésében helyesen idézte ezzel ellentétes nyilatkozatait.

Az elsőfokú bíróság ezen, a Be.351.§ (2) bekezdés b./ pont második fordulatába és c./ pontjába ütköző megalapozatlan megállapításai a Fővárosi Ítéltábla a Be.352.§ (1) bekezdés a./ pontja - az iratok tartalma - alapján a következők szerint helyesbítette:

- A hazaérkezésekor a sértett meg nem állapítható mértékben ittas állapotban volt.
- Az elsőfokú ítélet 3. oldal vastaggal szedett rész 3. mondatát kiegészíti azzal, hogy a sértett a lábánál fogva is megpróbálta kirángatni az ágyból a vádlottat. A vádlott felült az ágyban, a sértett ekkor megfogta a nyakát, mire a vádlott ellökte magától. Ezen kiegészítésre figyelemmel az 5. mondatban írtakat mellőzi.
- Mellőzi a 6. és 7. mondat első felének azon megállapításait, hogy a vádlott úgy került ki a szobából, hogy „a sértettet kifelé lökdöste”, ehelyett azt állapítja meg, hogy a vádlott, miközben kölcsönösen lökdösődött a sértettel, kimenekült a sértett elől a szobából a konyhába és az előtérbe.
- A vádlott, amikor megszúrta a sértettet, a sértett kezében volt egy T alakú hagyományos felmosó fa, mellyel a vádlottat akarta megütni.

A tényállás előbbi korrigálásával az elsőfokú bíróság által megállapított történeti tényállás minden tekintetben megalapozott, a cselekmény minősítése helyes.

A módosított tényállásból az állapítható meg, hogy a bántalmazó, támadó személy a szúrás pillanatáig az ittasan hazatérő sértett volt, aki a 2. oldal 4. bekezdésében írtak szerint már korábban is többször bántalmazta a vádlottat. Ebből következően a vádlott valóban jogos védelmi helyzetben volt, mivel a sértett támadása, illetve annak közvetlen veszélye a szúrás időpontjában fennállt.

Tévesen rögzítette ugyanakkor az elsőfokú bíróság az ítélet 6. oldal 2. bekezdésében a következőket: *„Nem vonható arra következtetés, hogy az ittas sértett verbális és tetteges fellépése meghaladta volna a vádlott által az együttélésről elmondott, a vádlott által **elviselt szintet**...”* Ezzel szemben a Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy nem állítható fel a bántalmazásnak olyan zsinórmértéke, melyet a bántalmazott félnek - a vádlottnak - kötelessége lenne elviselni. Ellenkező esetben a „szokásos szintet meg nem haladó bántalmazás”

esetén a megtámadottnak olyan kitérés kötelezettsége lenne, melyet a büntető törvénykönyv nem ír elő a számára.

Vonatkozik ez jelen ügy körülményeire is: az irányadó tényállás szerint a sértett éjjel 11 órakor ittasan, dörömbölve érkezett haza; a vádlottat durva szavakkal szidalmazta, a hajánál, lábánál fogva rángatta az ágyában; majd felmosó fával akarta megütni őt. A sértett támadásával szemben jogos védelmi helyzetben levő vádlott azonban valóban aránytalanul védekezett, amikor szúrásával életveszélyes sérülést okozott a sértettnek. Azt is helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az eset körülményeire figyelemmel az ijedtség, menthető felindulás is megállapítható a vádlott javára. Tévedett azonban akkor, amikor álláspontja szerint ez *„nem érte el azt a mértéket, ami alapján ne tudta volna felismerni, hogy a szúrására, és használatára nincs szükség, ezért a Btk.29.§ (2) bekezdését nem találta alkalmazhatónak”* (6. oldal 3. bekezdés utolsó mondat).

A bántalmazás előző bekezdésben írt körülményei mellett az is megállapítható, hogy a sértett már korábban is, több ízben, tetteleg bántalmazta a vádlottat. A vádlott az eddigi és a közvetlenül fenyegető további jogtalan támadást az elhárítás időpontjában azért tartotta a valóságosnál súlyosabbnak, azért viszonzta aránytalanul nagyobb sérelemmel, mert az elhúzó, megalázó sértetti magatartás és bántalmazás olyan ijedtséget és menthető felindulást váltott ki, ami az elhárítás szükséges mértékének és módjának felismerését lehetetlenné tette számára. Az adott helyzetben alkalmasszerűen keze ügyében levő kés használata ilyen körülmények között az elvárhatóság mértékét nem haladta meg. Ahogy arra a BH 2005.308. számú eseti döntés egyebek mellett rámutat, a jogtalan támadás elhárítása szükségességének, az elhárítás mikéntjének, módjának, mértékének megítélésénél valamennyi konkrét tény, körülmény a jogtalanul megtámadott szempontjából kell vizsgálni és értékelni. Az elhárítás eredménye tekintetében a kockázatot nem a megtámadottnak, hanem a jogtalanul támadónak kell viselnie. Az ítélet tábla ezen szempontokra is figyelemmel arra a következtetésre jutott, hogy a vádlottat a Btk.29.§ (2) bekezdésére figyelemmel, büntethetőséget kizáró okból, jogos védelem címén az életveszélyt okozó testi sértés büntette miatt emelt vád alól fel kell menteni, mivel nem büntethető az, aki az elhárítás szükséges mértékét azért lépi túl, mert azt ijedtségből, vagy menthető felindulásból képtelen felismerni. Az elsőfokú bíróság ítéletének előzőekben idézett megállapításait - 6. oldal 2. bekezdéséből és a 3. bekezdés utolsó mondatát - az indokolásból mellőzi.

A Fővárosi Ítélet tábla a Heves Megyei Bíróság ítéletét az előbbi indokok alapján a Be.372.§ alapján megváltoztatta és a vádlottat az ellene emelt vád alól a Be.331.§ (1) és (3) bekezdése alapján felmentette.

A vádlott felmentése folytán a Be.331.§ (4) bekezdése alapján kellett vizsgálat tárgyává tenni, hogy az elkobzásra vonatkozó elsőfokú bírósági rendelkezés megfelel-e ezen törvényi előírásoknak. A Btk.77.§ (3) bekezdés I. fordulata alapján azonban az (1) bekezdés a./ pontja esetében az elkobzást nem lehet elrendelni, ha a dolog nem az elkövető tulajdonát képezi. Márpedig az élettársi kapcsolat folytán a

kés a sértettnek is a tulajdonában állt. A másodfokú bíróság ezért mellőzte ezen intézkedés alkalmazását és a kést kiadni rendelte a lefoglalást szenvedő vádlottnak.

Az eljárás során felmerült bűnügyi költség a Be.339.§ (1) bekezdésére figyelemmel az államot terheli.

A másodfokú bíróság ítélete ellen a Be.386.§ (1) bekezdés b./ pontja alapján van helye fellebbezésnek.

Budapest, 2008. év szeptember hó 2. napján

Dr. Szigeti Ágnes sk.
a tanács elnöke

Dr. Hrabovszki Zoltán sk.
előadó bíró

Dr. Kiss Sándor sk.
bíró

A Fővárosi Ítéltábla 2.Bf.124/2008/4. számú **ítélete** 2008. október hó 10. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2008. október hó 13. napján

Dr. Szigeti Ágnes s.k.
a tanács elnöke

Kiadmány hitelül:
Ónodi Gáborné
bíróügyi ügyintéző